

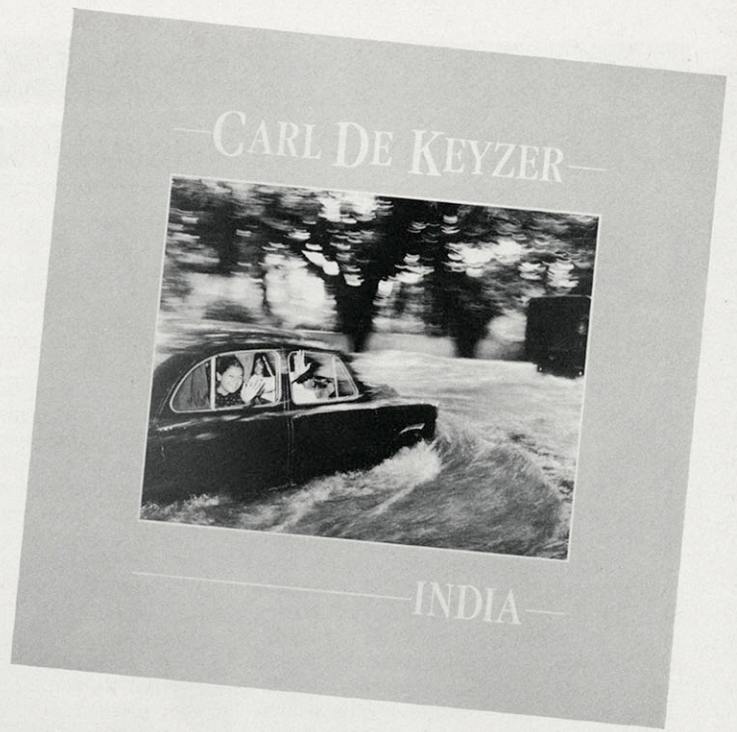
Carl de Keyzerin

INDIA

upeana kuvakirjana

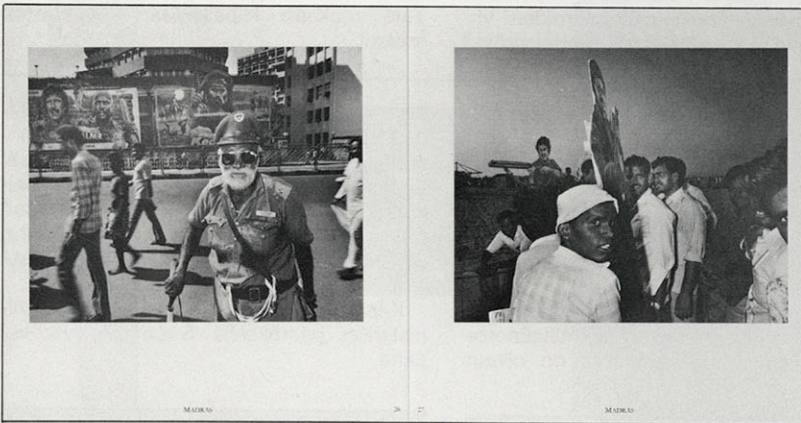
Kameralehdellä on ilo tarjota tämä eräs viime vuoden kiintoisimmista kuvateoksista lukijoilleen myös kokonaisuena kirjana, jonka painotyö hakee vertaistaan.

Kirja sisältää 75 sivun kokoista, 150 gramman paperille duotone+lakka -painettua mustavalkokuvaa sekä englannin-, saksan-, ranskan-, ja flaaminkielisen esipuheen. Muhkean teoksen mitat ovat 300 × 300 mm ja sen julkaisusta on vastannut hollantilainen Focus-kustantamo.

INDIA-kirja on jo herättänyt laajaa huomiota Keski-Euroopassa ja siinä on todella klassikon ainesta. Keyzerin silmä ja salamakamera valottavat siinä eteemme silmänräpäyksellisiä hetkiä, joissa kuitenkin tiivistyy ikuisuus. Teholla, johon pystyy vain valokuva, mustavalkoinen valokuva.

Kameralehden lukijana saat
INDIA-kirjan hintaan
145 markkaa
(+ postituskulut 27 mk)

• Täytä oheinen tilauskortti ja postita se meille pikaisesti. Kirjoja olemme saaneet vain sadalle ensimmäiselle. Teoksen toimitamme postiennakkolla.

TILAUS

kamera

Tilaan
**Karl
de Keyzerin**

INDIA -kirjan

hintaan 145 mk

(+ postikulut 27 mk)

Nimi:.....

Lähiosoite:.....

Postiosoite:.....

PALVELUKORTTI

1,80 mk
posti-
merkki

kamera LEHTI

Sibeliuksenkatu 11 B
00250 HELSINKI

CARL DE KEYZER

VÄLÄHDYKSIÄ

INTIASTA

Joissakin maissa joudut tuntemaan itsesi vieraaksi, vaikka tutustuisit siihen useastikin. Sen sai havaita belgialainen valokuvaaja Carl de Keyzer vielä kolmannenkin pitkän Intian matkansa jälkeen. Hänellä on tietoa kansasta ja sen tavoista, mutta kuitenkin hän tulee aina olemaan muukalainen tässä merkillisessä maassa. Ja muukalaisen uteliaisuudella hän myös lähestyy kuvauskohteitaan, alati hymyileviä lapsia ja hämmästyttäviä uskonnollisia rituaaleja.

Belgialaisen Gentin kaupungin 'punaisten lyhtyjen' alueella, aivan Brabantdamen porno-teatterin vierestä voit löytää ZYZ-valokuvagallerian. Carl de Keyzer (30) on yksi tuon gallerian perustajista, ja sen yläkerrassa hän myös asuu vaimonsa ja lapsensa kanssa.

Kun de Keyzer päätti seitsemän vuotta sitten valokuvaointonsa paikallisessa taidekoulussa, hän perusti ensin opiskeluterinsä kanssa kuvatoimiston — mutta toimisto muuttui pian galleriaksi. "Kuvatoimisto kaatui suoraan kokemattomuutemme. Pian ainut asiakkaamme oli isäni, jolla on pieni saneettituetetehdas. Teimme hänen mainosmateriaalinsa."

Muutaman vuoden päästä de Keyzer sai opettajan pestit parissa taidekoulussa, ja nyt hän toimii opettajana vanhassa opiskelupaikassaan. Leipä lähtee opetuksesta, ja galleria on nykyään lähinnä harrastus. Valokuvataiteen myynti on vielä Belgiassakin heikkoa, koska ihmiset eivät ole vielä tottuneet ostamaan valokuvia.

Näiden ohella hän ehtii vielä kirjoittamaan artikkeleita valokuvauksesta ja matkailemaan. Matkailuinnon hän uskoo perineensä isältään, joka oli myös nuorena aktiivinen matkakuvailija. Isä opetti valokuvauksen alkeet. Enoltani perin pimiövälineitä ja kaverit opettivat käyttämään niitä, kertoo de Keyzer taustastaan.

— Kuvasin kuten kaikki muutkin perhettämme, tyttöystäväni ja koiraani.

Vasta valokuvaopintojen myötä kiinnostuin kuvauksesta todella ilmaisumuotona. Erikoistuin näyttämökuvaukseen ja seksensseihin. Lähes kaikki työni olivat alussa surrealistisia, innoittajina Duane Michaels ja Paul de Nooijer. Rakensin näkymät aina itse ja se oli ihan hauskaa.

— Myöhemmin kuitenkin elävät kohteet voittivat. Aloin pitää vaeltelusta Belgian kaupunkien kaduilla ja merenrannalla. Mutta säilytin kuvissani yhä mystisen ilmeen käyttämällä infrapunafilmiä. Se oli puhdasta estetiikkaa, vaikka kohteina oli inhimilliset olennot. Se oli suosittua silloin, ja nuorena on herkkä vaikutteille. Kai erilaisien tyylien kokeilu on myös jonkinlainen kehitysprosessi.

— Vähitellen kuvat saivat yhä realistisemmän muodon. Käytin normaaliobjektiveja ja tavallista mv-filmiä lukuisiin kuva-sarjoihin eri aiheista. Silloin opettelini tietoisesti kuvaamaan nopeasti.

— Pari vuotta sitten innostuin sommitelmista, jotka rakentuivat vain muutamasta elementistä. Ja heti sen jälkeen minut valtasi halu täyttää ruutu hallitusti niin monilla elementeillä kuin mahdollista. Se ei ollut helppoa, kun ihmiset ja eläimet eivät suostuneet pysymään tilannekuvissa paikoillaan. Tuolloin päätin ratkaista tilanteen salamalla. Voimakas salama jäädyttää kohteet paikalleen kaikkialla. Vain silmänräpäyksellinen sommittelu — ja bang!

Intiaan

Ensimmäisen matkansa Intiaan Carl de Keyzer teki vuonna 1985 lähinnä kaverien sa innoittamana. Mennessään hän ei ollut edes kovin kiinnostunut maasta, jonka mielikuva rakentui vain köyhyydestä, valtavista ihmismassoista ja satumaisista palatseista. Mutta kaikki tuo saattaisi kuitenkin tarjota jännittävät puitteet hänen salamakuvauselleen. Ainakin ihmisiä ja tapahtumia ruudun täydeltä.

— Ensimmäisellä matkallani liikuin yksin seitsemän viikon ajan, ja vierailin kaikissa Ganges-joen varrella sijaitsevilla suurissa kaupungeissa. Huomasin pian maan mahdollavat ulottuvuudet, ja yhä vieläkin pidän ensimatkaani antoisimpana. Mielikuvani sadunhoitoisista kaupungeista ei tietysti pitänyt paikkaansa. Kehitys oli runnonut palatsien yli ja likaiset kaupungit haisivat todella pahalle. Ilmapiiiri on maaginen muttei sentään sadunhoitoinen. Musta-valkoinen mielikuvani mureni valokuviksi.

"Eräänä iltapäivänä pysähdyin katsomaan isän ja pojan esittämää magia-teatteria. Seisoin lapsiyleisön takana kunnes kaikki kääntyivät katsomaan minua. Valokuvaaja salamalaitteinen oli heistä todella maagista."

— Intia on vastakohtien maa. Ehkä viisi prosenttia maan asukkaista on rikkaita,

— DELHI —

CARL DE KEYZER INTIA

lopun todella köyhiä. Myös tavoiltaan ja uskonnoiltaan ihmiset voivat olla vastakohtia toisilleen.

— Valokuvaajan on vaikea nähdä Intiaa yhtenä maana. Onneksi tehtäväni ei ollutkaan luoda yhteiskunnallis-maantieteellistä kuvasarjaa, vaan puhtaasti omia esteettisiä kuvia. Se ei kuitenkaan merkitse, että ummistaisin silmäni Intian ongelmilta. Näen asioita, jotka eivät ole oikein, mutta tunnen edelleen liian vähän niiden taustoja pystyäkseni todella ottamaan kantaa niihin. En kykene olevani valmis juuri minäkäänlaisiin johtopäätöksiin vielä kolmannenkaan matkani jälkeen. Kaikki on niin suhteellista, että huomaan välillä yrittäväni jopa välttää joidenkin ongelmien ajattelua.

Omassa kotimaassani en voi koskaan menetellä näin. Kotona tunnen vastuuni paremmin, kun tiedän miten jokin asia on syntynyt ja sen miten siihen voi vaikuttaa. Mutta huomaan myös kaunistelevani asioita täällä. Puolustelen sitä sillä, että kauneus säilyy mutta muut asiat muuttuvat. Sitäpaitsi, jos olet hyvin vihainen, kuvaukset muuttuu suuremmaksi, ehkä jopa aggressiiviseksi. Katkeroituminen voi kääntää koko kuvauksen sisällyksettömäksi tempuiluiksi. On helppoa laukoa kymmenen rullaa kuvia Kalkutan sairaista ja köyhistä lapsista — mutta minä en pidä sellaisesta kuvaustavasta. En vääristele totuutta, vaikken kuvaakaan sen kovuutta aivan suoraan.

”Tämä maa on uskomaton. Aivan äiti Teresan hoitokodin naapurissa on uhririkko, jossa ihmiset kuiskivat syntejään uhrattavan karitsan korvaan. Seremonian jälkeen he nauttivat maikosan karitsa-aterian — syntiensä kera.”

— Intiassa etsin kohteita usein tiedostamatta sitä. Hain kuvia paljolti alitajuntani ohjaamana. En edes muista ottaneeni monia parhaista kuvistani. Osaltaan se voi toki johtua myös salamakuvaustekniikastani. On lähes mahdotonta ehtiä huomaamaan kuvan kaikkia elementtejä. Niitä saattaa olla 15, mutta huomaat niistä vain 4–5. Tarkkailen kuvatessa usein itseäni kirjoittamalla muistiin huomiota kuvauskohteista. Useimmiten juuri nuo kuvat ovat tuottaneet pettymyksen. Ne eivät joko ole vastanneet muistikuvaani, tai jos ne ovat sen mukaisia, ne ovat olleet liian yksinkertaisia. Sitä luottaa muistiinsa, mutta tosiasia on, että kamera ehtii tavoittamaan sekunnin murto-osassa paljon enemmän. Ja juuri se tuottaa miellyttäviä yllätyksiä.

— Vedostusvaihe saattaa tosin tuottaa myös pettymyksiä, koska kolmiulotteinen todellisuus menettää siinä syvyytensä. Kuvan on oltava niin hyvä, että se kestää tuonkin menetyksen — muuttumatta liian yksitasoiseksi ja yllätyksettömäksi. Jos paperille ei jää syvyyttä tai lämpöä, kuva ei voi olla hyvä.

”Bombayssa ei voi olla hämmästel-mättä kaiken vastakohtaisuutta. Kauptungin silhuetti on kuin konsanaan New York, mutta sen edessä lapset leikkivät joessa, jota muut käyttävät käymälänään.”

Carl de Keyzer matkusti Intian läpi kolme kertaa, aina monsuuniseitien aikaan.

— Useimmat kuvaavat Intiassa talviaikaan, joka on kaunein vuodenaika. Kesä on turisteille rankkaa aikaa kun kuumuus ja hillittömien rankkasateiden kosteus painavat päälle. Minua se kiehtoo.

— Näin ihmisten kulkevan läpi vesimassojen. Vanhat, vahvat brittiautot 'purjehtivat' virrassa ja aiheuttivat mahtavia aaltoja. On hullunkurista seisoa polvia myöten vedessä ja nähdä suurien perheiden kansoittamien autojen vain jatkavan menoaan. Miehiä, joiden polkupyörät saattavat olla kokonaan veden alla, voi kuvitella liukuvan vedessä itsestään. Ja aina kun sataa oikein helvetillisesti, kaikki vain hymyilevät.

— Otin paljon kuvia lapsista, jotka kansoittivat kaupunkien kadut. He ovat meluisia ja alati liikkeessä. Vanhemmat ihmiset viihtyvät kadulla harvemmin. Heitä ei ole niin helppoa lähestyä, koska he viettävät aikaansa varjoisilla kujilla. Vasta kun olin varma upeasta kuvasta, käännyin heidän puoleensa.

— Muutaman kerran vierailin myös Benaresissa, kuoleman kaupungissa. Vanhat ihmiset viettävät siellä viimeiset viikkonsa. He kirjaimellisesti odottavat kuolemaansa rottien ja loan seurana Gangesin rannalla sijaitseissa kuolemataloissa. Kuoleman jälkeen useimmat päätyvät jokeen. Vain rikkaimmat poltetaan. Liikkuessani Gangesilla näin monta kertaa lapsen ruumiin ajalehtivan leikkivien lasten ohi.

”Rikkaat lapset kulkevat köyhyyden keskellä valkeissa vaatteissa. Valkoinen on rikkauden väri yksinkertaisesti kai siksi, että pysyäkseen katupölyn keskellä valkoisena on vaatteita vaihdettava viisi kertaa päivässä.”

— Tärkeä paikka intialaisille on myös Radjastan vuoriston Abu-vuori. Monet viettävät siellä kuherruskuukautensa. Ko-

ko paikka verhoutuu usein jännittävään sumuharsoon, jossa ei tahdo nähdä mitään. Siellä on myös 'taivaan portti', joka johdattaa kulkijat marmoripatsaita täynnä olevaan puistoon. Kun myös ihmiset ovat pukeutuneet valkoisiin, on kaikki 'taivaallisen' kaunista. Valitettavasti en vain onnistunut vain saamaan siellä aikaan kuvaakaan.

— Kerran tunsin itseni eurooppalaiseksi reportteriksi. Istuin taksissa, kun näin raitiovaunun syöksyvän sillan kaidetta vasten. Juoksin paikalle ottamaan kuvia muistamatta, että intialaiset, erityisesti lapset, haluavat aina tulla kuvatuksi. Kymmenet lapset kipusivat vaunun päälle, jolloin se oli lopullisesti liukua jokeen. Poliisit saivat vaivoin hätistetyksi lapset pois vaarasta, ja minun oli autettava tilannetta suuntaamalla kamerani toisaalle. He haluavat aina olla mahdollisimman lähellä kameraa. Vaaran uhkakaan ei himmennä heidän hymyään. Se on ihmeellistä.

Välineet ja tekniikka

Carl de Keyzer käytti matkoillaan Makina W67 -kameraa, joka on hänen mielestään tarkoituksenmukaisin ison koon (6x7 cm) matkakamera. Filminä hän käytti kahdella ensimmäisellä matkallaan Ilford FP-4:ää ja viimeisellä matkallaan Kodak T-max 100 -materiaalia. Painavin matkavaruste oli Metz C60 -salamalaite.

Salamakuvaus ei ollut Keyzerille 'tempuilua' vaan oleellinen lisätuki ilmaisulle. "Kerran näin muslimien torilla hunnutettuja naisia. Kun kuvasin heidät salamalla, saatoin nähdä kopiosta myös heidän hämmästelevät silmänsä. Sekään ei olisi ollut mahdollista ilman salamaa."

Mutta salama ei saa tietysti näytellä pääroolia. Onneksi Intian aurinko on niin hehkuvan kirkas, että päivänvalossa ihmiset tuskin huomaavat salamaa. Sen hurja teho paljastuu vasta varjoisilla kujilla ja sisätiloissa, mutta silloinkaan se ei muodosta ongelmaa. Intiassa ihmiset eivät yksinkertaisesti pelkää kameraa.

Kuvatessaan de Keyzer käyttää useimmiten pientä f22 aukkoa saadakseen mahdollisimman syvän terävyyden alueen. Vaikutelma liikkeen jatkumisesta kuvassa syntyy osaltaan pitkäkokojen 1/30, 1/60 ja 1/125 suljainajojen käytöstä. Salama jäädyttää osan kohteesta mutta valoisissa osissa liike piirtyy näkyviin vielä välähdyksen jälkeenkin.

**Teksti: IVONNE HOKSBERGEN,
Käännös: PEKKA PUNKARI**